խոր, Պարտանոց (*գուցէ Բրտանոց*), Եսուբան Քեօյ, Գանձաձոր, Կարշին, Կոյգանց, Շահալի[1], Միխկար, Լավձոր, Կըզըլ-Քիլիսէ, Քանճան, Քամես, Կետխիկ, Արխստխս, Արխստի-Եայլա, Սորիկ, Գորնիս, Գոմփոր, Փետկիր, Թոփրակ-Կալա *եւ* Տաճարիկ *ատ-րը, որոնք ոռոգում են համանուն գեղերը, իրենց մացրաներով, եայլաներով, ղշլակներով (ձմեռնոց), ախոռներով եւ աւերակ ամրոցներով ու վանքերով: Օլթի ձախից՝ ընդունում է* Էնգաուր, Խեչօ *մ. եւ փ.*, Ակջուր, Թադօն, Բեյդաջուր, Սրբսարգիս, Սաբանի, Մեհաձոր, Ալսա, Իդ, Փերթեւան[2], Սայկարա, Վանք (աւերակ), Վէկշի-ձոր, Գերեզմանոց[3] (*ա-*

շինութիւնը աւելի գախնայի է նման եւ մոխրապաշտների շրջանից է մնացած։

1 Շահալի. այս անունը յաճախ կրկնուած է զանազան գաւառների մէջ եւ աւելի յաճախ վերջաւորութիւնը փոփոխուած։ Շահաբլու, Շահար՝ Երեւանի նահանգի, Երեւանի գաւառում, Շահալա՝ Բագու, Շահալասար՝ նոյնպէս Լենգորան, Շահալի՝ Թիֆլիս-Բորչալու։

2 Փերթեւան գեղը նախկին մի բերդ է իր աւերակներով, որը անշուշտ Պարթեւական շրջանից է. Պարթեւական տոհմին պիտի պատկանի։ Ամրոցը ո՛չ միայն ընդարձակ է, այլ 3—4 կիլոմետր հեռաւորութեան վերայ ունի նոյնպէս ամրոց պահականներ։ Փերթեւան բերդը հակում է Սուրմակ բերդին եւ ստորոտում ունի նշանաւոր մեծ տաճար-աւերակ։ Այս շրջանին է պատկանում այսօրուան Իդ աւանը, որ նոյնպէս բերդ եւ ամրոց է ունեցել հնումը, իսկ այսօր թշուառ ու քայքայուած ընտանիքներ է պատսպարում իր աւերակներում։

3 Գերեզմանաքարերից անկուած մի ընդարձակ անտառ, որտեղ արհեստաւորները մրցել եւ քարերի վրայ